

**UUDENKAUPUNGIN HEPOKARIN SATAMAN
JÄTEHUOLTOSUUNNITELMA**

Sisällys

1. JOHDANTO	3
2. Sataman jätehuoltoa määrävä lainsäädäntö	3
3. Sataman ja rakenteiden yleiskuvaus	4
3.1.1. Hepokarin satama	4
4. UUDENKAUPUNGIN HEPOKARIN SATAMAN ALUSJÄTEHUOLLON JÄRJESTÄMINEN	5
4.1. Jätehuollon järjestäminen satamassa	5
4.1.1. Jätteiden käsittely- ja hyödyntämismenetelmät	5
4.1.2. Jätteiden keräilypaikat ja kapasiteetti	6
4.2. Sataman alusjätehuolto- ja alusjätteiden lajitteluohjeet	6
4.3. Jätehuoltomaksut	6
4.4. Uudenkaupungin satamassa kerättävät jätelajit	7
4.4.1. Paperi	7
4.4.2. Lasi	7
4.4.3. Metallit	7
4.4.4. Sekalainen yhdyskuntajäte	7
4.4.5. Ongelmajätteet	8
4.5. Alusjätteet	8
4.5.1. Öljypitoiset seokset	8
4.5.2. Ongelmajätteet	9
4.5.3. Saniteetti- ja käymäläjätevedet	9
4.5.4. Biojätteet	10
4.5.5. Tankkialusten painolastivedet ja pesuvedet	10
4.5.6. IMDG –luokkiin kuuluvat jätteet	10
4.5.7. Lastijätteet	10
4.6. Jättemäärät	10
4.7. Jätteiden vastaanoton seuranta ja puutteista ilmoittaminen	11
5. SATAMAN ALUSJÄTEHUOLLON TAVOITTEET	11
5.1. Sataman tavoitteet alusjätehuollon kehittämisessä	11
6. SATAMAN ALUSJÄTEHUOLLON SEURANTAJÄRJESTELMÄ	11
6.1. Jätehuollon rekisteri	11
6.2. Jättemäärien laskeminen	12
6.3. Alusjätteiden vastaanottolaitteiden seuranta	12

LIITTEET

Hepokarin sataman jäteasemakartta	liite 1
Uudenkaupungin kaupungissa voimassa olevat jätehuoltomääräykset	liite 2
Uudenkaupungin sataman alusjätehuolto-ohjeet	liite 3
Sataman palveluhinnasto	liite 4
Alusjäteilmoitus/Notification of ship generated waste	liite 5

1. JOHDANTO

Merenkulun ympäristön suojelulaki (29.12.2009/1672) sekä valtioneuvoston asetus merenkulun ympäristönsuojelusta (28.01.2010/76) edellyttää satamaa laatimaan suunnitelman aluksista peräisin olevan jätteen vastaanotosta ja jätehuollosta. Jättesuunnitelmassa on otettu huomioon Hepokarin osalta myös kiinteistöistä syntyvät jätteet. Tämä jätehuoltosuunnitelma korvaa sataman aiemmin laaditun suunnitelman.

Jätehuoltosuunnitelmassa jätteet jaotellaan *satamassa kerättäviin jättejakeisiin*; paperiin ja pahviin, lasiin, metalliin, polttojätteeseen, sekalaiseen yhdyskuntajätteeseen ja ongelmajätteisiin; öljypitoisiin seoksiin, ongelmajätteisiin, saniteetti- ja käymäläjätevesiin, biojätteisiin, tankkialusten painolasti- ja pesuvesiin ja IMDG-luokkiin kuuluviin jätteisiin. Hepokarin satamassa aluksilta syntyvät kiinteät jätteet kerätään lajiteltuna satamassa sijaitseviin jäteasemiin. Saniteetti- ja käymäläjätevesien sekä öljyisten seosten osalta hyödynnetään yksityisten toiminnanharjoittajien palveluita.

Sataman jätehuoltosuunnitelmassa on selvitetty kaikkien sataman vastaanottolaitteiden tarve, tyyppi ja kapasiteetti, vastaanottojärjestelyt sekä maksujärjestelmät, käyttäjien informointi ja muut asetuksessa tarkemmin säädetyt seikat. Jätehuoltosuunnitelmassa on otettu huomioon Uudenkaupungin sataman koko ja luonne sekä sitä käyttävät alustyyppit. Suunnitelmassa on lisäksi otettu huomioon jätehuollon tarpeellisten toimien jatkuvatoiminen seuraaminen ja havaittujen puutteiden korjaaminen sekä jätehuollon toimien jatkuva kehittäminen.

Tässä jätehuoltosuunnitelmassa ei ole otettu huomioon niitä aluksia, joille Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi) on myöntänyt poikkeuksen jätteiden jättöpakosta tulosatamassa ja siihen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, että aluksella on jätehuoltosopimus pätevän jätehuoltoyrityksen tai sataman kanssa.

Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyy ympäristölupavirasto ympäristölupahakemuksen käsittelyn yhteydessä. Jätehuoltosuunnitelman täytäntöönpanosta vastaa kulloinkin sataman jätehuoltovastaava.

2. Sataman jätehuoltoa määräävä lainsäädäntö

Alusjätehuoltoa ja sataman toimintaa seuraavat lait ja asetukset sekä kunnan jätehuoltomääräykset.

Yleinen jätehuolto

- Jätelaki (17.6.2011/646)
- Valtioneuvoston asetus jätteistä (19.4.2012/179)
- Ympäristönsuojelulaki (4.2.2000/86)
- Ympäristönsuojeluasetus 18.2.2000/169)

Sataman ja alusten jätehuolto

- Merenkulun ympäristönsuojelulaki (29.12.2009/1672)
- Valtioneuvoston asetus merenkulun ympäristönsuojelusta (28.1.2010/76)

Kansainvälinen ruokajäte

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysturvasta sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus)
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus eräitä eläimistä saatavia sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita käsittelevien toimijoiden valvonnasta ja eräiden sivutuotteiden käytöstä (1193/2011)

Kunnallisella tasolla Uudenkaupungin kaupunki asettaa omat määräyksensä. Nämä ovat liitteenä 3.

Jätehuoltoa ohjaava lainsäädäntö on Jätelaki (17.6.2011/646) ja Valtioneuvoston asetus jätteistä (19.4.2012/179), joiden tavoitteena on tukea kestävästä kehityksestä edistämällä luonnonvarojen järkevää käyttöä sekä ehkäisemällä ja torjumalla jätteistä aiheutuva vaara ja haittaa terveydelle ja ympäristölle. Tämän lisäksi jätehuoltoa ohjaa myös ympäristönsuojelulaki (04.02.2000/86) ja ympäristönsuojeluasetus (18.01.2000/169). Jätelain ja ympäristönsuojelulain nojalla on annettu myös useita valtioneuvoston- ja ympäristöministeriön päätöksiä.

Lisäksi laivojen muuta jätteiden käsittelyä ohjataan alusjätelaisissa (17.6.2011/646) ja valtioneuvoston asetuksessa (19.4.2012/179), joiden mukaan sataman on laadittava jätehuoltosuunnitelma aluksista peräisin olevien jätteiden jätehuollon järjestämiseksi.

Satamassa on noudatettava jätehuoltosuunnitelmaa ja se on hyväksytty osana lainvoimaista ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa tai satama ja sitä koskevan jätehuoltosuunnitelman tiedot on merkitty ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Jätehuoltosuunnitelma on laadittava siten, että jätteiden vastaanotto ja vastaanottolaitteet täyttävät tämän lain, jätelain (2011/646) sekä ympäristönsuojelulain vaatimukset. Jätehuoltosuunnitelmassa esitettyjen toimien, kuten jätteiden vastaanoton, keräyksen, varastoinnin, käsittelyn ja hyödyntämisen, suunnittelussa on otettava huomioon sataman koko ja luonne sekä sitä käyttävät alustyytit. Suunnitelmassa on otettava lisäksi huomioon, että jätehuollon toteuttamiseksi tarpeellisia toimia on seurattava, havaitut puutteet on korjattava viivytyksettä ja jätehuollon toimia on kehitettävä jatkuvasti.

Uudenkaupungin kaupungissa on voimassa kaupunginvaltuuston 18.09.2006 § 68 hyväksymät ja 01.01.2007 voimaan tulleet Uudenkaupungin kaupungin jätehuoltomääräykset (liite 2).

Jätehuoltoa ohjeistaa edellä mainittujen lisäksi useat muut viranomaispäätökset.

3. Sataman ja rakenteiden yleiskuvaus

3.1.1. Hepokarin satama

Hepokarin satama on ollut nykyisessä toiminnassaan 1960-luvulta lähtien. Hepokarin sataman kokonaispinta-ala on noin 15 ha ja toiminnallinen alue on noin 10 ha. Hepokarin väylän kulkusyvyys on 8,5 m. Laituri paikkoja on yhteensä neljä (4) ja laiturimetrejä 520. Satamassa sijaitsee yksi noin 200 m²:n toimistorakennus ja yhdeksän varastosuojaa,

yhteispinta-ala noin 12.000 m². Satamassa käsitellään Ro-Ro-, soijaöljy- sekä irto- että kappaletavaralasteja. Lastinkäsittelylaitteita ovat yksi monitoiminosturi, vetomestari, pyöräkuormaajat ja trukit. Soijaöljyn osalta satamassa 6283m³ säiliö, josta on putkilinja laituri 2:en.

Hepokarin sataman kokonaisliikenne vuonna 2013 oli yhteensä 193 000 tonnia, aluksia kävi 113. Suurin osa tuontilaivauksista oli uusien autojen osia, rehua, kappaletavaraa ja metalliteoksia. Pääasiallisen viennin muodostivat uudet henkilöautot ja niihin liittyvät materiaalit. Hepokarin sataman kartta on esitetty liitteessä 1.

4. UUDENKAUPUNGIN HEPOKARIN SATAMAN ALUSJÄTEHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

4.1. Jätehuollon järjestäminen satamassa

Jätelain mukaan jätteen haltijan on oltava riittävän hyvin selvillä hallinnassaan olevan jätteen määrästä, lajista, laadusta, alkuperästä ja jätehuollon kannalta merkityksellisistä ominaisuuksista sekä terveys- ja ympäristövaikutuksista. Tämä koskee myös satamia. Satamien kannalta, vaikka jätteen määrä ja laji ovat tiedossa, ei jätteen alkuperästä tai laadusta ole välttämättä varmuutta. Ristiriidat sataman jätehuollossa johtuvat pääosin siitä, että satamien jätteentuottajat koostuvat jätteen tuottamisen ja sen keräämisen ja käsittelyn kannalta hyvinkin erilaisista kulttuureista. Sataman jätehuollon järjestämisessä onkin otettava huomioon jätteentuottajien poikkeuksellisen huonot tiedot jätehuollon järjestämisestä Suomessa.

Jätelain vaatimusten lisäksi sataman jätehuollossa on otettava huomioon alusjätehuoltoa ohjaavassa alusjätelaissa esitetyt erityisvaatimukset, jotka koskevat lähinnä aluksesta peräisin olevan jätteen vastaanotto- ja keräysmenettelyä ja siihen liittyviä toimintamalleja. Sataman alusjätehuollon on toimittava siten, että jokainen sataman käyttäjä voi sitä toiminnassaan hyödyntää. Käytännössä tämä tarkoittaa jäteneuvontaa ja jätehuoltoyhteistyön kehittämistä satamassa.

Satamassa on järjestetty jätteenkuljetus ja se on hoidettu sopimusperusteisesti eri urakoitsijoiden kanssa. Satamassa on useita yhteistyökumppaneita, joiden kanssa satama sopii jätteen keräämisestä ja käsittelystä.

4.1.1. Jätteiden käsittely- ja hyödyntämismenetelmät

Uudenkaupungin satama ei esikäsittele alusjätteitä.

Satamassa ovat voimassa samat perussäännöt kuin kotitalouksissakin lukuun ottamatta biojätteen lajittelua.

Suoraan kierrätykseen soveltuvat aineet, kuten lasi, metalli ja paperi lajitellaan erikseen muusta jätteestä.

Satama huolehtii alusten ongelmajätteiden keräyksen ja kuljetuksen Uudenkaupungin kierrätyskeskukseen, josta ne toimitetaan edelleen Ekokem Oy:lle.

Aluksien öljypitoiset seokset jätehuoltoliike kuljettaa käsiteltäväksi Ekokem Oy:lle, Poriin, sataman tilauksesta.

Aluksien puhdistamattoman saniteetti- ja käymäläjätevedet jätehuoltoliike kuljettaa uudenkaupungin jätevedenpuhdistamolle, Sataman tilauksesta.

Sekajätteen, sisältäen biojätteen, kuljettaa jätehuoltoliike Uudenkaupungin kaupungin Munaistenmetsän kaatopaikalle. Jäte haudataan välittömästi.

Kansainvälisen elintarvikejätteen satama kerää erilliseen lukitussa tilassa olevaan suljettuun säiliöön joka toimitetaan Munaistenmetsän kaatopaikalle välittömästi haudattavaksi.

4.1.2. Jätteiden keräilypaikat ja kapasiteetti

Jätteet kerätään aluksista jätejakeittain 600 litran (paperiastia) ja 240 litran astioihin (metalli-, pahvi- ja lasiastia) sekä 8 m³:n sekajäteastioihin, jotka on sijoitettu erillisiin jäteasemiin Hepokariin. Ne sijaitsevat asfaltoidulla alueella ja ovat aidattuja. Jäteastioihin on jätetä merkitty sekä suomeksi että englanniksi. Jäteasemien sijainnit on esitetty karttaliitteessä 1. Tyhjennysväli on Uudenkaupungin kaupungin jätemääräysten mukainen sekä tarvittaessa.

Alukset lajittelevat kiinteät jätteensä jäteasemilla sijaitseviin jäteastioihin. Jätteiden keräilypaikat ja jäteasemien kapasiteetti on riittävä Hepokarin sataman tarpeisiin. Aluksien toimittaessa jätteitä jäteasemille ongelmia tuottaa jätteiden lajittelu, joten suurin osa jätteestä kulkeutuu loppusijoitukseen sekalaisen yhdyskuntajätteen muodossa. Tämä osaltaan pienentää kierrätykseen ja hyötykäyttöön suuntautuvan jätteen määrää ja kasvattaa jätehuollon kustannuksia kaatopaikan korkeiden jätetaksojen takia.

Ongelmajätteet satama toimittaa välittömästi Uudenkaupungin kierrätyskeskuksessa olevaan ongelmajätekonttiin. Loisteputkivaloille on satamassa oma vastaanottoastia, joka tyhjennetään tarpeen vaatiessa viemällä putket kierrätyskeskukseen

Öljypitoisille seoksille tai muille nestemäisille alusjätteille ei Uudenkaupungin satamassa ole vastaanottoasemaa vaan niiden keräyksen ja edelleen kuljettamisen hoitaa yksityinen toiminnanharjoittaja, sataman tilauksesta

4.2. Sataman alusjätehuolto- ja alusjätteiden lajitteluohjeet

Uudenkaupungin sataman alusjätehuolto-ohjeet (liite 3).

4.3. Jätehuoltomaksut

Aluksen satamaan jättämän talousjätteen vastaanotosta ja käsittelystä veloitetaan aluksen nettovetoisuuden mukaan. Satama perii aluksilta jätemaksua, jolla katetaan jätehuollosta, jätteen kuljetuksesta ja jätteen käsittelystä syntyvät kulut. Sataman 01.01.2014 voimaan tulleen sataman palveluhinnaston mukaan jätemaksua veloitetaan muista kiinteistä jätteistä kuin ongelmajätteistä ja lastijätteistä 0,072 €/ aluksen nettotonni. Pienin maksu on 80,00 €/ alus ja korkein maksu on 170,00 €/ alus.

Jätehuoltomaksua ei peritä aluksilta, joilla on Trafín myöntämä jätteenjättövapautus.

Nestemäisistä öljyisistä jätteistä sekä saniteetti- ja käymäläjätevedestä veloitetaan 0,09 €/aluksen nettotonni. Aluksen, joka käyttää sataman näiden jätteiden vastaanottopalvelua, on ilmoitettava tästä satamalle vähintään 24 tuntia ennen satamaan saapumista. Mikäli alus haluaa jättää näitä jätteitä perjantain ja maanantain välisenä aikana, ilmoitus tarvitsemastaan palvelusta tulee tehdä perjantaihin kello 1400 mennessä. Ilmoituksesta on käytävä ilmi jätelajit ja –määrät sekä jätetankkien tilavuus ja lähtösatama. Mikäli määrä ylittää ilmoitetun tai pumppausaikaa kuluu enemmän kuin tunti/ 2 t, veloitetaan lisäkustannukset todellisten kustannusten mukaisina lisättynä 20% sataman yleiskululla.

Mikäli jättöpakosta vapautettu alus jättää jätettä satamaan, veloitetaan syntyneet kustannukset todellisten kustannusten mukaan lisättynä sataman 20% yleiskustannuksella.

Mikäli aluksen jättämien jätteiden määrä ylittää jätteilmoituksessa ilmoitetun määrän, veloitetaan syntyneet kustannukset todellisten kustannusten mukaan lisättynä sataman 20% yleiskustannuksella.

Sataman jätetaksa on esitetty liitteessä 3.

4.4. Uudenkaupungin satamassa kerättävät jättejakeet

4.4.1. Paperi

Puhdas paperi ja puhdas kartonki on kerättävä erikseen kierrätystä varten. Paperinkeräykseen soveltuvaa jätettä on kaikki puhdas ja kuiva käsittelemätön paperi. Keräyspaperiksi kelpaa myös atk-laitteista, kopioinnista, kirjoituskoneessa, telefakseissa käytettävä paperi, valkoinen ruutupaperi, päivälehdet, viikkolehdet ja mainoslehtiset.

4.4.2. Lasi

Lasi on suoraan raaka-aineena hyödynnettävä ja erikseen kerättävä jätelaji. Hyötykäyttöön soveltuvia lasituotteita ovat lasipullot ja –purkit. Lasipulloista tulisi poistaa korkit ja metalliset kaulusrenkaat. Etikettejä ei tarvitse poistaa. Tasolasi, peilit sekä tuulilasit eivät sovellu hyötykäyttöön vaan tämän tyyppiset jätteet kerätään erikseen.

4.4.3. Metalli

Metallijäte voidaan hyödyntää raaka-aineena. Metallijäte on pyrittävä pitämään mahdollisimman puhtaana muista materiaaleista. Metallikeräykseen soveltuva jätettä ovat metalliputket ja pellit, säilykepurkit, metallikannet ja muu puhdas metalli.

4.4.4. Sekalainen yhdyskuntajäte

Sekalaiseksi yhdyskuntajätteeksi luetaan aluksen henkilökunnan normaalissa toiminnassa tuottama, kotitalousjätteisiin verrattava jäte, jota on roskat, talousjätteet sekä ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan kuljetuksen ja käsittelyn kannalta niihin rinnastettava jäte. Sekalaiseksi yhdyskuntajätteeksi luetaan kuuluvaksi mm. talousjäte,

ruoantähteet, posliini ja keramiikka, ikkunalasi, palamaton hyötykäyttöön soveltumaton jäte.

4.4.5. Ongelmajätteet

Vaarallisia jätteitä ovat jätelain mukaan sellaiset jätteet, jotka kemiallisen tai muun ominaisuutensa vuoksi voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteet luokitellaan vaarallisiksi, kun niiden sisältämien haitallisten aineiden pitoisuudet ovat kemikaalilainsäädännön vaarallisten kemikaalien raja-arvojen mukaisia.

Aine on siis vaarallista jätettä, kun alkuperäisen tuotteen valmistaja on luokitellut sen vaarallisia aineita koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Tavallisimmat aluksissa syntyvät ongelmajätteet ovat loisteputket, öljyt, liuottimet, lakat, maalit, kyllästysaineet ja lääkkeet. Raskaasta polttoöljystä peräisin oleva tuhka on ongelmajätettä.

4.5. Alusjätteet

Alusjätelain mukaan satamaan saapuvien alusten on jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanottopisteisiin kaikki aluksesta peräisin olevat jätteensä ja lastijätteensä, joita ei Marpol 73/78 – yleissopimuksen tai Itämeren alueen merellisen ympäristönsuojelua koskevan yleissopimuksen (Helsingin sopimus – SopS2/2000) mukaan saa päästää Itämeren alueen mereen. Aluksen jäteastioissa tai säiliöissä olevia vähäisiä jättemääriä ei kuitenkaan tarvitse jättää jätteiden vastaanottopisteisiin.

Aluksen tulee ilmoittaa jätteistään jäteilmoituksella vähintään 24h ennen saapumistaan. Jos saapuminen tapahtuu lauantain ja maanantain välisenä aikana, tulee ilmoitus jättää edellisen perjantain klo 14 mennessä. Jos matka on lyhyempi kuin 24h tulee ilmoitus jättää heti kun satamakäynti on selvillä.

Alusjätteiden jättöpakko koskee mm. seuraavia jätelajeja:

- aluksen konehuoneesta peräisin olevan öljyiset jätteet
- pilssivesi, jos aluksella ei ole pilssiveden separointilaitteistoa tai jos alus liikennöi yksinomaan alueella, jossa separointilaitteistoa ei saa käyttää
- lastitiloista peräisin olevan öljyiset jätteet
- kemikaalisäiliöalusten lastijätteet, jotka on luokiteltu A- tai B – luokkiin
- kiinteät jätteet ruoantähteitä lukuun ottamatta

Alusjätteiden jättöpakko ei koske seuraavia jätelajeja:

- pilssiveden säilytystankissa oleva pilssivesi, jos aluksella on pilssiveden separointilaitteisto. Riippuen liikennöinti alueesta.
- kemikaalisäiliöalusten lastijätteet, jotka on luokiteltu C- tai D –luokkiin
- ruoantähteet

Alukset jättävät kiinteät jätteet satamassa sijaitseville jäteasemille.

4.5.1. Öljypitoiset seokset

Öljypitoisiksi seoksiksi luetaan pilssivedet, jäteöljyt, kemikaalijätteet, tankkialusten painolastivedet ja tankkien pesuvedet sekä IMO-luokkiin kuuluvat jätteet.

Uudenkaupungin satamassa ei ole erillistä vastaanottopistettä öljypitoisille seoksille, vaan kuljetus käsittelylaitokselle hoidetaan yksityisen toiminnanharjoittajan toimesta.

Aluksen, joka käyttää öljyisten jätteiden vastaanottopalvelua on ilmoitettava tästä satamalle vähintään 24 tuntia ennen satamaan saapumista. Jos palvelua halutaan käyttää lauantain ja tiistain välisenä aikana, ilmoitus on tehtävä edeltävän perjantain kello 1400 mennessä. Ilmoituksesta on käytävä ilmi jätelajit ja -määrät sekä jäteöljytankkien tilavuus ja lähtösatama. Vastaanottaja kuitauttaa noutotapahtuman aluksen edustajalla ja toimittaa tiedon myös satamalle.

4.5.2. Ongelmajätteet

Vaarallisia jätteitä ovat jätelain mukaan sellaiset jätteet, jotka kemiallisen tai muun ominaisuutensa vuoksi voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteet luokitellaan vaarallisiksi, kun niiden sisältämien haitallisten aineiden pitoisuudet ovat kemikaalilainsäädännön vaarallisten kemikaalien raja-arvojen mukaisia.

Aine on siis vaarallista jätettä, kun alkuperäisen tuotteen valmistaja on luokitellut sen vaarallisia aineita koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Ongelmajätteeksi luetaan muun muassa öljyiset trasselit, öljynsuodattimet, maali- ja liima-astiat, siveltimet, paristot, akut, loisteputket jne.

Ongelmajätteiden vastaanotosta on sovittava sataman kanssa erikseen.

4.5.3. Saniteetti- ja käymäläjätevedet

Saniteetti- ja käymäläjätevedet ovat harmaata ja mustaa jätevettä, jotka syntyvät aluksen sosiaalityötiloissa, wc- ja suihkutiloissa.

Uudenkaupungin satamassa ei ole erillistä vastaanottoaikkaa saniteetti- ja käymäläjätevesille eikä jätevesiä ole mahdollista pumpata suoraan kaupungin jätevesiviemäriverkostoon.

Käymälävesipalveluja tarvitsevan aluksen (asiamiehen) on tilattava palvelu sataman välityksellä. Jätevesien käsittely sisältyy aluksilta perittävään Öljypitoisten jätteiden maksuun.

Aluksen, joka käyttää käymäläveden vastaanottopalvelua on ilmoitettava tästä satamalle vähintään 24 tuntia ennen satamaan saapumista. Jos palvelua halutaan käyttää lauantain ja tiistain välisenä aikana, ilmoitus on tehtävä edeltävän perjantain kello 1400 mennessä. Ilmoituksesta on käytävä ilmi jätelajit ja -määrät sekä saniteettijätetankkien tilavuus ja lähtösatama. Vastaanottaja, sataman sopimuspalveluyritys, kuittaa noutotapahtuman aluksen edustajalla ja toimittaa tiedon myös satamalle.

Kansainvälisten määräysten mukaan käsiteltyä käymäläjättevettä saa päästää 4 mpk päässä lähimmästä maasta sillä edellytyksellä, että laivalla on oma laitteisto, joka

hienontaa ja desinfioi käymäläveden. Käsittämätöntä käymäläjätevettä saa päästää ainoastaan yli 12 mpk etäisyydellä lähimmästä maasta.

4.5.4. Biojätteet

Biojätteellä tarkoitetaan luonnollisesti maatuvaan jätettä, kuten ruokajätteitä. Biojätteeseen kuuluu mm. ruoan tähteet, hedelmien kuoret, luut, teepussit, kahvinsuodatinjätteet ja muu kompostoitava jäte.

Ruokajätteellä tarkoitetaan aluksissa olevaa jätettä, joka on peräisin matkustajien tai miehistön matkan aikana nautittavaksi tarkoitetuista elintarvikkeista sekä niiden käsittelystä tai käytöstä syntyneitä jätteitä.

EU katsoo, että kansainvälisessä liikenteessä ruokajäte voi toimia eläimiin tai ihmisiin tarttuvien tautien levittäjänä. Tästä syystä kansainvälisestä liikenteestä peräisin oleva ruokajäte luokitellaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (N:o 1774/2002) vaarallisimpaan luokkaan 1 kuuluvaksi eläinperäiseksi jätteeksi. Jätteeksi luetaan kaikki jotka ovat olleet kosketuksessa kansainvälisen ruuan kanssa.

Luokan 1 ruokajätteeseen ei lueta:

- Lasipullot, alumiinitölkit ja tyhjät säilyketölkit, mikäli ne kokoonpuristetaan joko itse kulkuvälineessä tai ruokajätteen ensimmäisessä purkupaikassa satamassa.

4.5.5. Tankkialusten painolastivedet ja pesuvedet

Uudenkaupungin sataman jätehuollon piiriin ei kuulu tankkialusten painolastivesien tai pesuvesien kuljetus tai käsittely. Sataman jätehuoltovastaavalle on aina ilmoitettava kyseisistä tapauksista.

4.5.6. IMDG –luokkiin kuuluvat jätteet

Uudenkaupungin sataman jätehuollon piiriin ei kuulu IMDG – luokkiin kuuluvia jätteitä. Sataman jätehuoltovastaavalle on aina ilmoitettava kyseisistä tapauksista.

4.5.7. Lastijätteet

Sataman alusjätemaksuun ei sisälly lastijätteet. Näistä laskutetaan voimassa olevan hinnaston mukaan. Sataman jätehuoltovastaavalle on aina ilmoitettava kyseisistä tapauksista.

4.6. Jättemäärät

Uudenkaupungin satama kirjaa jätteet niiden vastaanottajilta saamistaan raporteista:

- Uudenkaupungin Vesi (käymäläjäte)
- Uudenkaupungin kaatopaikka (sekajäte)
- Ekokem Oy/ Vakka-Suomen Viemärihuolto Oy (öljyiset jätteet)
- Jätehuoltoliike Sita Oy (hyötyjätteet)
- Ongelmajätteet (kierrätyskeskus)

Uudenkaupungin Hepokarin satamassa syntyvät jätteet ja määrä/ vuosi:

- sekalainen yhdyskuntajäte (sis. biojäte)	n.	10 000 kg
- lasi		2 000 kg
- metalli		500 kg
- paperi ja pahvi		1 500 kg

Öljyiset seokset 350 m³

4.7 Jätteiden vastaanoton seuranta ja puutteista ilmoittaminen

Jätteiden vastaanoton seuranta on jatkuvatoimista. Satamavalvojat, asiakkaat ja jätehuollon yhteistyötahot seuraavat vastaanottolaitteiden kuntoa ja tilaa ja ilmoittavat havaittavista puutteista satamalle.

5. SATAMAN ALUSJÄTEHUOLLON TAVOITTEET

5.1. Sataman tavoitteet alusjätehuollon kehittämisessä

- jäteneuvonnan ja -tiedottamisen kehittäminen ja lisääminen mm. sisäinen ja ulkoinen tiedottaminen
- lainsäädännössä tapahtuvien muutoksien seuraaminen ja niiden aiheuttamien muutoksien toteuttaminen käytännössä
- parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltaminen (BAT)
- ympäristöluvut ja niiden valvonta
- jätehuollon reklamaatioiden ja puutteiden kirjaaminen sekä puutteiden korjaaminen
- jätteiden lajittelun parantaminen ohjeistuksen ja tiedottamisen avulla
- jätteiden keräysjärjestelmän kehittäminen
- jäteastioiden tyhjennysvälien optimointi mm. kustannusten pienentäminen turhien tyhjennyskertojen poistamisella
- jätehuollosta aiheutuvien kustannusten pienentäminen jätehuoltoyhteistyön ja jätteiden määrän pienentämisen avulla
- laatu- ja ympäristöhallintajärjestelmien käyttöönotto; sataman ympäristöpolitiikan, päämäärien ja tavoitteiden laatiminen

6. SATAMAN ALUSJÄTEHUOLLON SEURANTAJÄRJESTELMÄ

6.1. Jätehuollon rekisteri

Ympäristöhallinnon käytössä on valvontatarpeisiin rakennettu VAHTI – tietojärjestelmä. Tiedonkeruu perustuu ympäristönsuojelulain veloitteeseen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään kerättävistä tiedoista. Jäteasetuksen mukaisesti SYKE myös ylläpitää yhteistiedostoa kansainvälisiä siirtoja koskevista päätöksistä ja alueelliset ympäristökeskukset jätekuljettajista, jätteen myyjistä tai välittäjistä ja tuottajayhteisöistä.

Alueelliset ympäristökeskukset keräävät VAHTI –järjestelmään vuosittain tiedot kertyneistä jätteistä ja niiden käsittelystä sellaisilta laitoksilta, joiden ympäristöluvut tai niihin rinnastettavat muut viranomaispäätökset käsittelee muu lupaviranomainen kuin laitoksen sijaintikunnan ympäristölupaviranomainen. Lähivuosina VAHTI –järjestelmä laajenee

kattamaan myös sellaiset ympäristölupaa edellyttävät laitokset, joiden luvat käsittelee laitoksen sijaintikunnan ympäristölupaviranomainen. VAHTI –järjestelmässä jätteet luokitellaan soveltaen EU:n jäteluettelon perustuvaa ympäristöministeriön asetusta Yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta.

Satamilta tarvitaan jäterekestäriin seuraavia tietoja:

- toiminnassa syntyvät jätteet, jotka toimitetaan muualle käsiteltäviksi/ hyödynnettäviksi
- toiminnassa hyödynnetyt ja käsitellyt jätteet
- varastoidut jätteet vuoden lopussa
- jätelaji ja jätteen numerotunnus
- jätteen tyyppi
- kokonaispaino (t/a), kuiva-aine (%)
- jätteen alkuperä
- jätteen kuljettaja ja toimituspaikka

Jätehuollon rekisterin myötä jätteen määrän seuranta tehostuu, jolloin jätteiden kokonaishallinta ja jätevirrat tiedetään aikaisempaa tarkemmin.

6.2. Jättemäärien laskeminen

Jättemääriä ei ole aina mahdollista seurata painomäärien perusteella. Tällöin voidaan kirjata jätetilavuudet ja muuntaa ne painoiksi käyttäen soveltuvin osin jätelajeittaisia muuntokertoimia (mm. Tilastokeskus, Suomen Kuntaliitto).

6.3. Alusjätteiden vastaanottolaitteiden seuranta

Jätteiden vastaanottolaitteiden seurannassa kiinnitetään huomiota seuraaviin asioihin:

- jäteastioiden ja tyhjennyspaikkojen sijaintiin
- jäteastioiden riittävään kokoon jätelajeittain
- jäteastioiden tyhjennyskertoihin
- jäteastioiden käyttöasteeseen
- lajittelun toimivuuteen
- alusjätehuollon toimintaan kiinteiden jätteiden osalta
- öljypitoisten seosten vastaanottoon
- saniteetti- ja käymälävesien vastaanotto